

13.02.2019

Ärende/25

§ 58

Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om ordnande av specialistundervisningsdagar i skolor

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Petrus Pennanen och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ordnar specialistundervisningsdagar för eleverna under ledning av frivilliga experter, så att information om dessa dagar förmedlas till alla elever i stadens skolor och så att eleverna har möjlighet att delta över skolgränserna.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Fostrans- och utbildningsnämnden har i sitt utlåtande med anledning av motionen konstaterat att de synpunkter som framförs i motionen beträffande stärkande av ungdomarnas studiemotivation är i linje med syftet med läroplanen för den grundläggande utbildningen. Eleverna ska inom ramen för utbildningen ha tillräckliga möjligheter att fördjupa sig i ämnen som de är intresserade av, och de ska ha möjlighet att dela sina intressen med andra elever.

Stadens skolor började 1.8.2016 tillämpa grundskolans nya läroplaner. Utbildningsstyrelsen utfärdade 22.12.2014 en föreskrift om de riksomfattande grunderna för den grundläggande utbildningen, vilken har ut-

13.02.2019

gjort basen för Helsingfors läroplan på kommunnivå och vidare för läroplanerna för varje skola för sig. Läroplanen utgörs av den gemensamma delen, årskurshelheterna för årskurserna 1–2, 3–6 och 7–9 samt läroämnesdelen.

Läroplanen är ett redskap för skolans undervisning och fostran. Den styr utvecklingen av skolans verksamhetskultur och pedagogik. Målet är att inlärningsprocessen ska vara högklassig och inlärningsresultaten goda. Läroplanens pedagogiska linje styr skolorna att utveckla sina verksamhetsrutiner så att elevernas intresse och motivation att lära sig ökar. Elevernas delaktighet och demokratisk verksamhet hör till de centrala målen med skolornas undervisning och verksamhetskultur.

Syftet med undervisningen är att stärka elevens aktivitet, öka insikten om studiernas betydelse och möjliggöra att alla elever har upplevelser av att ha lyckats. Det är viktigt att eleverna har möjlighet att förkovra sig i ämnen som de är intresserade av. Ett centralt mål med undervisningen är samtidigt att stärka elevernas mångsidiga kompetens, något som behövs i framtiden, i stället för splittrade kunskaper i olika ämnen. Till målen med mångsidig kompetens hör förmåga att tänka och lära sig nytt, samspels- och uttrycksförmåga, multilitteracitet, förmåga att reda sig själv, vardagskunskaper, kulturell kompetens, växelverkan och uttrycksförmåga, kunskaper i data- och kommunikationsteknologi, arbetslivskompetens och entreprenörskap samt förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid.

Varje läroämne är ägnat att främja mångsidig kompetens. Ett viktigt mål med undervisningen är att överskrida läroämnesgränserna och att koppla inläringen till fenomen i det levande livet. På så sätt betraktar man studieobjekten i deras rätta sammanhang. Samarbete med experter utanför skolan är en betydande del av lärandet. Alla grundskolelever i Helsingfors läser under ett läsårs tid åtminstone två långvariga, fenomenbaserade helheter som överskrider läroämnesgränserna.

De i motionen föreslagna specialistundervisningsdagarna motsvarar centrala mål som har skrivits in i skolornas läroplaner, till exempel mångsidig kompetens, fenomenbaserade studier och stärkta former för delaktighet. De leder till fördjupat kunnande och stärker ungdomarnas motivation. Specialistundervisningsdagar är fenomenbaserat lärande, där man långsiktigt kan studera autentiska fenomen i världen ur olika vetenskapers synvinklar och med utnyttjande av olika slags experter. Grundskolorna har haft projekt där utvecklingsidéer av föreslaget slag redan har omsatts i praktiken, och det kan man göra även framöver (t.ex. popup-skolor och Helsinki Education Week, där eleverna fick delta i workshoppar ordnade av både stadens egna och internationella experter).

13.02.2019

Ärende/25

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 42

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 251

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteessa esitetyt näkökulmat nuorten opiskelun motivaation vahvistamiseen ovat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Oppilailla tulee olla riittävästi mahdollisuuksia syventyä omien kiinnostuksen mukaisiin aiheisiin osana opetusta sekä jakaa kiinnostuksen aiheita yhdessä toisten oppilaiden kanssa.

Helsingin kaupungin kouluissa on otettu käyttöön peruskoulujen uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 alkaen. Opetushallitus antoi 22.12.2014 määräyksen perusopetuksen valtakunnallisista perusteista, joiden pohjalta on laadittu Helsingin kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä edelleen koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelma rakentuu yhteisestä osuudesta, vuosiluokkakokonaisuuksista vuosiluokille 1-2, 3-6 ja 7-9 sekä oppiaineosuudesta. Opetussuunnitelma on koulun opetuksen ja kasvatuksen työväline. Se ohjaa koulun toimintakulttuurin ja koulupedagogiikan kehittämistä. Tavoitteena on, että oppilaiden oppimisprosessi on laadukas mahdollistaen hyvät oppimistulokset. Opetussuunnitelman pedagogiset linjaukset ohjaavat kouluja kehittämään toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen lisääntyy. Keskeinen tavoite on edistää oppilaiden osallisuuden ja demokraattisen toiminnan tavoitteita koulujen opetuksessa ja toimintakulttuurissa.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemuksia jokaiselle oppilaalle. On tärkeää, että oppilaille on mahdollisuus syventää osaamistaan omista mielenkiinnon aiheissa. Toisaalta keskeinen opetuksen tavoite on vahvistaa tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista eri oppiaineiden irrallisten tietojen opiskelun sijaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus- ja ilmaisutaidot, monilukutaito, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäjyys sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Merkittävä opetuksen keskeinen tavoite on ylittää oppiainerajoja ja kytkeä oppiminen tosielämän ilmiöihin. Näin opiskeltavia aiheita tarkastellaan niiden oikeissa ympäristöissä. Yhteistyö koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on merkittävä osa oppimista. Helsingissä jokainen peruskoulun oppilas opiskelee lukuvuoden aikana vähintään kaksi pitkäkestoista, oppiainerajat ylittävää ilmiöpohjaista kokonaisuutta.

Aloitteessa esitetyt näkökulmat erikoispäivistä nuorten motivaation vahvistamiseksi ja osaamisen syventämiseksi vastaavat koulujen opetussuunnitelmissa esitettyihin keskeisiin tavoitteisiin kuten laaja-alaiseen osaamiseen, ilmiöpohjaiseen opiskeluun ja osallisuuden muotojen vahvistamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että esityksen mukaiset erikoispäivät ovat perusopetuksen monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaista ilmiöpohjaista oppimista, jolloin pitkäjänteisesti voidaan tutkia maailman autenttisia ilmiöitä eri tieteiden näkökulmasta erilaisia asiantuntijoita hyödyntäen. Peruskouluissa on ollut erilaisia hankkeita, joissa esitetyjä kehittämisideoita on jo toteutettu, ja voidaan edelleen toteuttaa, esi-

13.02.2019

Ärende/25

---

merkiksi Pop up –koulut ja viikon mittainen Helsinki Education Week, jolloin oppilaat voivat osallistua sekä kaupungin omien että kansainvälisten asiantuntijoiden järjestämiin työpajoihin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi